

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL A. V. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO

2018 m. gruodžio 5 d. Nr. 242-529

Vilnius

Lietuvos bankas gavo A. V. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *Swedbank P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2018 m. birželio 16 d. – 2019 m. birželio 15 d. draudimo laikotarpiui tarp draudiko ir *Swedbank, AB*, (toliau – Bankas) buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (draudimo sertifikatas Nr. (*duomenys neskelbtini*)), identifikacinis Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo sutartis), kuria buvo apdraustas Bankui įkeistas butas, esantis adresu: (*duomenys neskelbtini*), jame esantis kilnojamas turtas ir pareiškėjos, kuri Draudimo sutartyje nurodyta apdraustąja, civilinė atsakomybė.

2018 m. rugpjūčio 7 d. draudikas užregistravo pareiškėjos pranešimą apie 2018 m. rugpjūčio 6 d. pastebėtą dėl prasiskverbusio lietaus vandens apdraustam turtui padarytą žalą (toliau – Įvykis). 2018 m. rugpjūčio 10 d. draudiko atstovas UAB „Smart claims“ (toliau – draudiko atstovas) atliko sugadinto turto apžiūrą ir surašė Sunaikinto, sugadinto turto apžiūrėjimo aktą (toliau – Aktas). Akte nurodyta, kad „2018 m. rugpjūčio 6 d. buto savininkai pastebėjo, kad po liūčių kambario sienoje susiformavo dažų išsipūtimas. Manoma, kad tai drėgmės prasiskverbimas iš balkono stogelio arba dėl tarblokinių siūlių nesandarumo.“ Akte nurodyta, kad apie žalą pranešta namą administruojančiai įmonei UAB „Pašilaičių būstas“.

Draudikas pareiškėją 2018 m. rugpjūčio 21 d. raštu informavo, kad draudiko atstovo atliktos sugadinto turto apžiūros duomenų pagrindu buvo priimtas sprendimas dėl Įvykio pareiškėjai nemokėti draudimo išmokos, nes žalos atsiradimo priežastis yra lietaus vandens prasiskverbimas per pastato, kuriame yra apdraustas butas, nesandarias išorines atitvarines konstrukcijas. Draudiko 2018 m. rugpjūčio 21 d. rašte pažymima, kad išorinio poveikio pastato konstrukcijoms nebuvo nustatyta, o, įvertinus tai, prieš kiek metų buvo pastatytas pastatas, darytina išvada, kad pastato išorinių atitvarinių konstrukcijų nesandarumo priežastis yra jų nusidėvėjimas. Draudikas nurodė, kad Draudimo sutarčiai taikomų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 002 (2017 m. rugpjūčio 17 d. redakcija) (toliau – Taisyklės) 3.3 papunktis nustato, kad draudimo išmoka nemokama, jei žala apdraustam turtui buvo padaryta dėl ilgalaikių reiškinių, kondensacijos, drėgmės poveikio, taip pat vandeniui patekus per suskilusias statinio konstrukcijas, taip pat dėl statybos ar remonto broko, skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidų.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimu nemokėti draudimo išmokos, draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad, vadovaujantis su Banku sudarytos Kredito sutarties Bendrosios dalies 9.1.2.3 papunkčiu, įkeičiamas butas buvo apdraustas nuo vandentiekio, kanalizacijos, šilumos tinklų avarijos ar kitos vandens poveikio rizikos, ugnies (įskaitant gaisrą ir sprogimą), gamtinių jėgų ir neteisėtos trečiųjų asmenų veiklos rizikų. Kredito sutarties Bendrosios dalies 9.1.7.2 papunktyje nustatyta, kad, esant neatitikimų ir prieštaravimų tarp šios

sutarties ir Gyventojų turto draudimo sąlygų, taikomos Kredito sutartyje nurodytos sąlygos. Remdamasi nurodytomis Kredito sutarties sąlygomis, pareiškėja teigė, kad pagrįstai tikėjosi, jog Butas yra „pilnai apdraustas“ nuo gamtinių jėgų ar kitos vandens poveikio rizikos. Be to, pareiškėja pabrėžė, kad pagal Draudimo sutarties sąlygas Butas buvo apdraustas „visų rizikų“ draudimo variantu, numatančiu, kad draudimo išmoka yra mokama nuo bet kokio staigaus ir netikėtai įvykusio išorinio poveikio apdraustam objektui, kuris lėmė apdrausto turto sugadinimą ar sunaikinimą.

Pareiškėja nurodė, kad laikotarpiu nuo 2016 m. birželio mėnesio, kai buvo įsigytas Butas, iki 2018 m. liepos mėnesio (imtinai) Bute nebuvo pastebėta „jokių drėkstančių sienų požymių“. „2017 m. – 2018 m. buvo atliktas pilnas Buto vidaus apdailos remontas. Viso Buto sienos buvo išlygintos, paruoštos dažymui ir nudažytos. Remonto darbai baigti 2018 m. vasario mėnesį.“ Pareiškėja teigė: „2018 m. rugpjūčio mėnesio pradžioje (po stiprių liūčių, kilusių 2018 m. liepos mėnesį) pastebėjau, kad virš didžiojo kambario balkono durų (nuo lubų, palei balkono durų „staktos“ dešinią kraštą) susiformavo akivaizdūs praleidžiamos drėgmės židiniai, to pasekoje „išsipūtė“ neseniai nudažytos Buto sienos, atšoko ir pradėjo „luptis“ dažai.“ Pareiškėja draudikui pateiktoje pretenzijoje pabrėžė, kad žala apraustam turtui neabejotinai buvo padaryta dėl gamtinių jėgų poveikio (2018 m. liepos mėnesį pasikartojusių kelių stiprių liūčių), t. y. lietaus vandens prasiskverbimo į apdraustas patalpas.

Pareiškėja nurodė, kad draudiko atstovo atlikta sugadinto turto apžiūra nebuvo išsami, nes „Butas yra viršutiniame (penktame) aukšte, balkonas įstiklintas, todėl ekspertas neturėjo galimybės tinkamai įvertinti žalos kilimo priežasčių – apžiūros metu nebuvo detalios apžiūros išorinės statinio konstrukcijos ir jo sudedamosios dalys (pastato ir balkono stogas, balkono stogo sujungimas su pastato sienomis bei tarpblokinės siūlės, esančios virš ir šalia balkono).“

Pareiškėjos teigimu, draudiko išvada, kad pastato išorinių atitvarinių konstrukcijų nesandarumo priežastis yra šių konstrukcijų nusidėvėjimas, nėra pagrįsta jokiais įrodymais. Pareiškėja pabrėžė, kad sugadinto turto apžiūros metu draudiko ekspertas nenustatinėjo žalos atsiradimo priežasčių ir, kaip minėta, neatliko detalios išorinių pastato konstrukcijų apžiūros. Kadangi nebuvo vertinama konstrukcijos būklė ir nebuvo nustatytos įvykio priežastys, draudikui nebuvo pagrindo padaryti išvadą, kad dėl pastato konstrukcijų nusidėvėjimo apdraustam turtui buvo padaryta žalos. Be to, pareiškėjos teigimu, draudikas nepateikė jokio kompetentingos institucijos patvirtinto dokumento, kuris pagrįstų, jog pastato, kuriame yra apdraustas butas, konstrukcijos yra nesandarios ir netvarkingos. Pareiškėja pabrėžė, kad namą administruojančios įmonės UAB „Pašilaičių būstas“ specialistai nuolat prižiūri namo inžinerinės įrangos ir konstrukcijų būklę, tačiau iki įvykio jokių pastato, kuriame yra Butas, defektų nebuvo nustatyta.

Pareiškėja pabrėžė, kad vien tik draudiko nurodyta aplinkybė, jog pastato išorinių konstrukcijų nusidėvėjimą galėjo lemti pastato pastatymo metai, nesurinkus ir neįvertinus įrodymų, kad dėl 2018 m. liepos mėnesį praūžusios stiprios audros su gausiomis liūtimis pastato konstrukcijos buvo stipriai veikiamos ir šie gamtiniai reiškiniai galėjo lemti konstrukcijų pažeidimus, nepagrindžia nusidėvėjimo sąlygotų konstrukcijose atsiradusių defektų fakto. Pareiškėja nurodė, kad Taisyklių 3.3 papunktis nustato draudimo išmokos dėl per suskilusias statinio konstrukcijas patekusio vandens apdraustam turtui padarytos žalos nemokėjimo išimtį, nustatant, kad atlyginami nuostoliai, jei statinio konstrukcijoms žalą sukėlė staigus ir nenumatytas įvykis, dėl kurio vanduo pateko į statinį, taip pat kad atlyginama žala vidaus apdailai ar turtui, kai vanduo patenka per stogą pirmą kartą. Pareiškėja pabrėžė, kad draudikas neįvertino aplinkybės, jog „kambario sienos dalis, kuri pradėjo drėkti, neturi tiesioginio sąlyčio su pastato išore, nes ji yra įstiklinto balkono dalyje (po balkonu), todėl didžiausia tikimybė, kad vanduo į butą pradėjo skverbtis ne per pastato tarpblokinės siūlės, o per balkono stogą (dėl stogo dangos pažeidimo).“ Be to, pareiškėja teigė, kad draudiko 2018 m. rugpjūčio 21 d. rašte nurodytos aplinkybės, jog žala apdraustam turtui nebuvo padaryta staiga ir netikėtai, o žalos atsiradimą lėmė ilgalaikis poveikis pastatui, yra nepagrįstos, nes Buto remonto metu nebuvo pastebėta jokių pastato išorinių konstrukcijų skilimų, „drėgmės kaupimosi ar kitokių defektų (joms esant, nudažytos sienos,

tiesiog, būtų tolygiai neišdžiūvusios)“.

Draudikas 2018 m. rugsėjo 27 d. raštu pateiktame atsakyme į pareiškėjos pretenziją nurodė, kad papildomai buvo kreiptasi į namą, kuriame yra apdraustas butas, administruojančią įmonę, kuri patvirtino draudiko atstovo nustatytas aplinkybes, kad vanduo į Butą pateko dėl „nesandarios tarpblokinio namo siūlės ir balkono stogelio jungimo su siena siūlės“. Draudikas nurodė, kad nei namą administruojanti įmonė, nei draudiko atstovas nenustatė išorinio poveikio pastato konstrukcijoms. Be to, draudiko teigimu, yra mažai tikėtina, kad vienkartinis intensyvių kritulių poveikis galėtų lemti pastato tarpblokinį siūlių suirimą. Draudikas pabrėžė, kad „įvertinus tokio tipo pastato įrengimo technologijas, šiuo atveju vienintelė galima tarpblokinį siūlių suirimo priežastis yra susidėvėjimas, kurį gali paspartinti netinkamas konstrukcijų įrengimas (šiuo atveju, konstrukcijų įrengimo klaidos mažiau tikėtinos, nes, tokiu atveju, vandens patekimas į patalpų vidų greičiausiai būtų pasireiškęs pastato eksploataavimo metu anksčiau).“

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko atsakymu į pareiškėjos pretenziją, kreipimėsi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pakartojo draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodytas aplinkybes ir pabrėžė, kad namą administruojančios įmonės UAB „Pašilaičių būstas“ draudikui pateiktuose paaiškinimuose nėra patvirtinama, kad tarpblokinės namo siūlės ir balkono stogelio jungimosi su siena siūlė tapo nesandarios dėl ilgalaikių reiškinių, nusidėvėjimo ir pan. Priešingai, UAB „Pašilaičių būstas“ rašte nurodo, kad, „kaip daugiabučio namo administratorius, į gyventojų panešimus reaguojame iš karto, neatidėliotinai organizuojame darbus.“ Pareiškėjos teigimu, „tai patvirtina faktą, kad iki didžiųjų liūčių, įvykusių 2018 m. liepos mėnesį, tarpblokinės namo siūlės ir balkono stogelio jungimosi su siena siūlė buvo sandarios ir drėgmės į butą nepraleido.“

Pareiškėjos teigimu, aplinkybes, kad žala apdraustam turtui atsirado dėl gamtinių jėgų poveikio, pagrindžia viešai skelbiama informacija apie 2018 m. liepos mėnesį Vilniuje iškritusių kritulių kiekį. Pareiškėja pabrėžė, kad duomenys apie meteorologines sąlygas akivaizdžiai pagrindžia, kad 2018 m. liepos 2, 4, 13, 17, 19, 23, 27, 28, 30 ir 31 dienomis Vilniaus mieste siautėjo galingos liūtys. „2018 m. liepos 13 d. liūtis buvo ypač galinga, iškritusių kritulių kiekis viršijo >40 mm/12 val. (stichinis meteorologinis reiškinys – labai stiprus lietus – fiksuojamas, kai per 12 ar mažiau valandų iškrenta 40 – 80 mm kritulių).“

Pareiškėja taip pat nurodė, kad Bankas, kaip priklausomas draudimo tarpininkas, veikiantis draudiko vardu, prieš Draudimo sutarties sudarymą turėjo įvertinti visas Butui galinčias kilti rizikas ir apdrausti Butą be jokių išlygų, o, nustačius išlygas, informuoti pareiškėją kaip apdraustąją. Pareiškėja pabrėžė, kad Bankas jai įteikė draudimo sertifikatus ir pareiškėja mokėjo šiuose sertifikatuose nurodyto dydžio draudimo įmokas, todėl draudimo apsauga dėl Įvykio turi būti teikiama. Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja teigė, kad Bankas turi dalyvauti, sprendžiant tarp pareiškėjos ir draudiko kilusį ginčą, ir draudikui kėlė reikalavimą apskaičiuoti apdraustam turtui dėl Įvykio padarytą žalą ir išmokėti šią žalą atlyginančią draudimo išmoką.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė nerinkęs hidrometeorologinių duomenų apie pareiškėjos nurodytu laikotarpiu buvusias meteorologines sąlygas (vėjo stiprumo ir iškritusio lietaus kiekinius parametrus), nes pagal Draudimo sutarties sąlygas „gamtinių jėgų“ rizikos draudžiamieji įvykiai nėra siejami su vėjo ar lietaus kriterijais. Be to, draudikas nurodė, kad „meteorologinės tarnybos matavimų vieta nesutampa su draudžiamo turto buvimo vieta ir gali būti nutolusi nuo draudėjo turto adreso reikšmingu atstumu, kas kelia pagrįstų abejonių informacijos iš meteorologinės tarnybos įrodomąja galia būtent konkrečiam atvejui, konkrečiam turtui.“

Nesutikdamas su pareiškėjos nurodytomis aplinkybėmis, kad sprendimas dėl draudimo išmokos nemokėjimo buvo paremtas tik prielaidomis, draudikas nurodė, kad jo atstovas sugadinto turto apžiūros metu atliko pastato konstrukcijų apžiūrą ir nuotraukose užfiksavo konstrukcijų būklę. Draudiko teigimu, yra techniškai neįmanoma, kad pastato išorinių konstrukcijų atsiradimo priežastis būtų smarkaus lietaus poveikis konstrukcijoms. Draudikas nurodė, kad „jei lietus būtų buvęs toks stiprus, kad suardytų tarpblokinės siūles, turėtų sugriūti ir namo sienos.“

Atsižvelgdamas į tai, draudikas nurodė, kad konstrukcijų būklės pablogėjimą lėmė tik jų nusidėvėjimas. Draudiko teigimu, šias aplinkybes patvirtino ir namų administruojančios įmonės atstovų atliktos namo tarpblokinų siūlių apžiūros duomenys.

Draudikas, atsižvelgdamas į pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kad draudikas netyrė, ar vanduo galėjo patekti per balkono stogą dėl stogo dangos pažeidimo, nurodė, kad pagal teisės aktus balkonai yra priskiriami prie pastato išorinių konstrukcijų, o ne prie stogo konstrukcijų. Draudikas, remdamasis atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi ir pareiškėjai pateiktuose paaiškinimuose nurodytomis aplinkybėmis, teigė, kad pareiškėjos reikalavimas dėl draudimo išmokos mokėjimo yra nepagrįstas.

Paaškinimuose dėl pareiškėjos kreipimesi nurodytų aplinkybių, kad draudimo apsauga visiems draudimo sertifikate nurodytiems draudžiamiesiems įvykiams turi būti taikoma be Taisyklėse numatytų draudimo išmokos mokėjimo išimčių, bankas pabrėžė, kad pareiškėja prieš Draudimo sutarties sudarymą buvo tinkamai supažindinta su Draudimo sutarties sąlygomis ir draudimo dokumentuose pateikta „informacija apie draudimo paslaugą negalėjo sukurti pareiškėjos pagrįsto lūkesčio, kad bet kuriuo atveju draudikas besąlygiškai padengs finansinius nuostolius dėl butui padarytos žalos, kurią sukėlė bet koks vandens poveikis, jei šiuose dokumentuose yra aiškiai nurodyta informacija apie tai, kad nedraudžiamieji įvykiai nurodyti Taisyklėse.“ Bankas nurodė, kad pareiškėja nepagrįstai savo reikalavimus grindžia tik draudimo apsaugos pavadinimu „visų rizikų draudimas“ ir draudimo sertifikatuose pateikiamu draudžiamųjų įvykių aprašymu, nurodydama, jog ji pagrįstai tikėjosi, kad „Butas yra pilnai apdraustas nuo vandentiekio, kanalizacijos, šilumos tinklų avarijos ar kitos vandens poveikio rizikos, ugnies (įskaitant gaisrą ir sprogimą), gamtinių jėgų ir neteisėtos trečiųjų asmenų veikos rizikų.“ Bankas pabrėžė, kad pareiškėja prieš Draudimo sutarties sudarymą pati pasirinko draudimo variantą, kuriuo buvo apdraustas Butas, jame esantis turtas ir pareiškėjos civilinė atsakomybė. Banko teigimu, šis draudimo variantas atitiko pareiškėjos poreikius, o pareiškėjos „interesai sudarytoje Draudimo sutartyje taikomos sąlygos dėl vandens poveikio nekilnojamajam turtui atitiko rinkoje galiojančias sąlygas.“

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio pareiškėjos patirtus nuostolius, pagrįstumo.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjai) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Svarbu pažymėti, kad Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse

(standartinėse Draudimo sutarties sąlygose), tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais įvykiais, taip pat kurie tokiais nelaikytini. Taigi draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu (CK 6.987 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Pažymėtina, kad, sudarant sutartį prisijungimo būdu, standartinės sutarties sąlygos yra privalomos kitai šaliai tik tuo atveju, jeigu standartinės sutarties sąlygas parengusi šalis tinkamai jas atskleidė, t. y. sudarė protingą galimybę kitai šaliai susipažinti su standartinėmis sąlygomis ir sutarties šalis aiškiai išreiškė savo sutikimą su sutarties sąlygomis (CK 6.185 straipsnio 2 dalis ir 6.186 straipsnio 1 dalis). Pažymėtina, kad pareiškėja neginčijo supažindinimo su Taisyklių sąlygomis aplinkybių, o, teikdama draudikui reikalavimą dėl draudimo išmokos mokėjimo, draudikui pateiktoje pretenzijoje rėmėsi Taisyklių nuostatomis. Pareiškėja taip pat neginčijo individualias draudimo sutarties sąlygas įtvirtinančio draudimo sertifikato pareiškėjai įteikimo aplinkybių, o, priešingai, kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad Bankas jai pateikdavo visus draudimo sertifikatus. Svarbu pažymėti, kad pareiškėja, kreipdamasi į Lietuvos banką dėl ginčo nagrinėjimo, pateikė draudimo sertifikato Nr. (*duomenys neskelbtini*) (identifikacinis Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – draudimo sertifikatas), galiojusio laikotarpiu, kai įvyko Įvykis, kopiją, todėl darytina išvada, kad šis draudimo dokumentas pareiškėjai buvo įteiktas ir individualios Draudimo sutarties sąlygos pareiškėjai buvo žinomos. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudimo sertifikate įtvirtintos individualios Draudimo sutarties sąlygos ir Taisyklėse nustatytos standartinės sutarties sąlygos laikytinos Draudimo sutarties dalimi ir pareiškėjai yra privalomos.

Vertinant Įvykio požymius Draudimo sutarties sąlygų kontekste, pažymėtina, kad draudimo sertifikate nurodyta, jog Butas ir jame esantis kilnojamas turtas buvo apdrausti „visų rizikų draudimo“ variantu. Taisyklių 3.3 papunktis nustato, kad, draudimo objektą apdraudus „visų rizikų draudimo“ variantu, draudžiamuoju įvykiu pripažįstama apdraustam turtui padaryta žala nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netekote dėl vagystės įsilaužus ar apiplėšimo.

Taisyklių 3.3 papunktis taip pat įtvirtina nedraudžiamųjų įvykių, kuriems įvykus draudikas neprivalo mokėti draudimo išmokos, atlyginančios „visų rizikų draudimo“ variantu apdraustam turtui padarytą žalą, sąlygas. Minėtame papunktyje nustatyta, kad draudimo apsauga netaikoma ir nuostoliai neatlyginami, jei žala kilo dėl ilgalaikių reiškinų poveikio, įprasto nusidėvėjimo, senėjimo, puvimo, korozijos, taip pat dėl vandens, patekusio į statinį per suskilusias konstrukcijas, išskyrus atvejus, kai statinio konstrukcijoms žalą sukėlė staigus ir nenumatytas įvykis, dėl kurio vanduo pateko į statinį, ir kai vanduo per stogą patenka pirmą kartą. Taisyklių 3.3 papunktyje taip pat nustatyta, kad nuostoliai neatlyginami, jei žala kilo dėl statybos ar remonto broko, skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidų ar broko, netinkamų statybinių medžiagų naudojimo. Išimtis: atlyginami nuostoliai, atsiradę dėl pirmiau nurodytų priežasčių sukeltų staigių ar nenumatytų įvykių, tačiau neatlyginami nuostoliai, padaryti draudimo objektui dėl nurodytų procesų.

Pareiškėja, remdamasi Taisyklių 3.3 papunktyje įtvirtintomis draudimo išmokos dėl vandens prasiskverbimo per suskilusias statinio konstrukcijas padarytos žalos nemokėjimo išimtimis, teigė, kad draudikas objektyviais įrodymais nepagrindė, kad pastato, kuriame yra Butas, išorinės atitvarinės konstrukcijos negalėjo būti sugadintos dėl stichinio meteorologinio reiškinio kriterijus atitinkančio stipraus lietaus ir vėjo poveikio. Be to, pareiškėjos teigimu, lietaus vanduo į Butą galėjo patekti per balkono stogą dėl pastato stogo dangos pažeidimo, nes „sienos dalis, kuri pradėjo drėkti, neturi tiesioginio sąlyčio su pastato išore, nes ji yra įstiklinto balkono dalyje (po balkonu), todėl didžiausia tikimybė, kad vanduo į Butą pradėjo skverbtis ne per pastato tarblokines siūles, o per balkono stogą.“ Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad, „vertinant įvykio

aplinkybes bei pradėjusios drėkti sienos vietą, mano įsitikinimu ir nuomone, įvykis įvyko dėl to, kad 2018 m. liepos mėnesį siaučiant stiprioms vėtroms su gausiomis liūtimis, kurios pasikartojo ne vieną kartą, buvo pažeistas balkono stogas ir jo jungimosi su siena siūlė, to pasekoje liūčių vanduo prasiskverbė pro balkono stogą ir pateko į butą, sugadindamas vienos kambario sienos apdailą.“

Dėl draudiko sprendimo netaikyti Taisyklių 3.3 papunktyje nustatytų draudimo išmokos nemokėjimo, drėgmei prasiskverbus per suskilusias pastato konstrukcijas, išimčių pagrįstumo

Draudikas, siekdamas pagrįsti, kad Įvykiui netaikytina Taisyklių 3.3 papunktyje nustatyta draudimo išmokos nemokėjimo, drėgmei prasiskverbus per suskilusias pastato konstrukcijas, išimtis, 2018 m. rugpjūčio 21 d. raštu pareiškėjai pateiktame sprendime nemokėti draudimo išmokos rėmėsi draudiko atstovo atliktos sugadinto turto apžiūros duomenimis. Draudiko teigimu, draudiko atstovo atliktos apžiūros metu išorinio poveikio pastato konstrukcijoms nebuvo fiksuota, o, atsižvelgiant į pastato pastatymo metus, konstatuotina, kad pastato konstrukcijų nesandarumo priežastis yra jų nusidėvėjimas.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktas ir 7 dalis įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias nuo draudimo išmokos mokėjimo. Draudikui įrodymais nepagrindus, kad įvykis yra nedraudžiamasis, jam atsiranda pareiga mokėti draudimo išmoką.

Pažymėtina, kad draudiko atstovo atliktos sugadinto turto apžiūros, kurios duomenų pagrindu buvo priimtas sprendimas nemokėti draudimo išmokos, metu surašytame Akte nebuvo pateikta duomenų apie pastato tarpblokinį siūlių ir balkono stogelio defektų pobūdį, galimas defektų atsiradimo priežastis ir kt. Akte yra tik nurodoma, kad žala apdraustam turtui galėjo būti padaryta dėl lietaus vandens per balkono stogelį ar tarpblokinės pastato siūlės prasiskverbimo, tačiau nėra nurodyta jokių aplinkybių apie draudiko atstovo atliktą namo stogo, jo jungimosi su siena siūlės, balkono stogelio ir kitų konstrukcijų detalią apžiūrą. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad draudiko atstovo atliktos sugadinto turto apžiūros duomenys negali paneigti pareiškėjos nurodytų aplinkybių, kad „apžiūros metu nebuvo detalios apžiūros išorinės statinio konstrukcijos ir jo sudedamosios dalys: pastato ir balkono stogas, balkono stogo sujungimas su pastato sienomis bei tarpblokinės siūlės, esančios virš ir šalia balkono.“

Kadangi Taisyklių 3.3 papunktis numato draudimo išmokos, vandeniui parsiskverbus per suskilusias konstrukcijas, nemokėjimo išimtį – vandens per pastato stogą pirmą kartą prasiskverbimą, draudiko atstovas, siekdamas paneigti aplinkybes dėl nurodytos išmokos nemokėjimo išimties Įvykiui taikymo, turėjo surinkti įrodymus, kurie vienareikšmiškai ir neginčijamai patvirtintų, kad balkono stogelio jungimosi su siena siūlės nesandarumai, per kuriuos į Butą pateko lietaus vanduo, negalėjo atsirasti dėl išorinio poveikio (pvz., audros) nulemtų stogo pažeidimų. Kaip minėta, Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad draudiko atstovas atliko namo, kuriame yra Butas, stogo apžiūrą ir vertino balkono viduje užfiksuotų defektų atsiradimo priežastis. Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais Apžiūros duomenimis, kurių pagrindu draudikas atsisakė pareiškėjai dėl Įvykio mokėti draudimo išmoką, negalima teigti, kad draudiko sprendimas dėl draudimo išmokos nemokėjimo buvo priimtas surinkus šį sprendimą pagrindžiančius objektyvius įrodymus ir patikrinus visą draudikui prieinamą informaciją.

Lietuvos bankui pateikti dokumentai patvirtina, kad tik tada, kai pareiškėja draudikui pateikė pretenziją dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos pagrįstumo, draudiko atstovas, administruojantis Įvykį, 2018 m. rugsėjo 4 d. raštu kreipėsi į pastatą administruojančią įmonę, prašydamas suteikti informaciją, ar Buto gyventojai į šią įmonę kreipėsi dėl Įvykio ir ar pastatą administruojanti įmonė apžiūrėjo Įvykio vietą, ėmėsi veiksmų, siekiant likviduoti žalos pasekmės, taip pat ar buvo nustatyta, kokios įrangos gedimas lėmė žalos atsiradimą ir ar žalos atsiradimo priežastis nesietina su prie pastato bendrųjų inžinerinių tinklų priskirtinos įrangos

gedimu. UAB „Pašilaičių būstas“, atsakydama į draudiko atstovo paklausimą, nurodė, kad 2018 m. rugpjūčio 6 d. buvo gautas Buto gyventojų pranešimas apie „susiformavusius akivaizdžius praleidžiamos drėgmės židinius“ ir šio pranešimo pagrindu 2018 m. rugpjūčio 10 d. atliktos apžiūros metu buvo nustatyti pastato tarpblokinė siūlių ir balkono jungimosi su siena siūlės nesandarumai. UAB „Pašilaičių būstas“ draudiko atstovui taip pat nurodė, kad Buto sienų siūlių remonto darbai yra įtraukti į namo, kuriame yra šis butas, remonto darbų planą.

Vertinant UAB „Pašilaičių būstas“ draudiko atstovui nurodytus duomenis, negalima teigti, kad namą, kuriame yra Butas, administruojanti įmonė 2018 m. rugpjūčio 10 d. atliktos apžiūros metu vertino pastato tarpblokinė siūlių ir balkono jungimosi su siena siūlės nesandarumų atsiradimo priežastis. Be to, pažymėtina, kad 2018 m. rugsėjo 18 d. UAB „Pašilaičių būstas“ rašte nebuvo nurodyta jokių aplinkybių apie namo nusidėvėjimo sąlygotus namo išorinių konstrukcijų nesandarumus. Atsižvelgiant į draudiko atstovo 2018 m. rugsėjo 4 d. pastatą administruojančiai įmonei pateikto paklausimo turinį, taip pat negalima teigti, kad draudiko atstovas UAB „Pašilaičių būstas“ būtų prašęs pateikti duomenis apie pastato išorinių konstrukcijų defektų pobūdį, jų atsiradimo priežastis, taip pat prašęs nurodyti, ar konstrukcijų nesandarumai negali būti pastato nusidėvėjimo pasekmė. Todėl, nors draudikas 2018 m. rugsėjo 27 d. raštu pateiktame atsakyme į pareiškėjos pretenziją nurodė, kad namą administruojanti įmonė nenustatė išorinio staigaus poveikio namo tarpblokinėms siūlėms, tačiau Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali pagrįsti, kad namą administruojanti įmonė būtų tyrusi, ar namo defektai galėjo atsirasti dėl išorinio poveikio namui. Be to, Lietuvos bankui nebuvo pateikta įrodymų, galinčių patvirtinti, kad UAB „Pašilaičių būstas“ darbuotojai yra kompetentingi atlikti namo tarpblokinė siūlių nesandarumo priežasčių nustatymo vertinimą, ir konstatuoti, jog siūlių nesandarumai yra ne išorinio poveikio pastatui, o šio pastato nusidėvėjimo pasekmė. Todėl, remiantis nurodytomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos bankui pateikti dokumentai ir paaiškinimai taip pat negali patvirtinti, jog draudiko sprendimas dėl Įvykio pareiškėjai neišmokėti draudimo išmokos buvo priimtas draudiko atstovo atlikto ekspertinio tyrimo, kurio metu būtų vertinamos pastato konstrukcijų nesandarumo atsiradimo priežastys, duomenų pagrindu, darytina išvada, kad draudiko sprendimas Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, netaikant Taisyklių 3.3 papunktyje nustatytų draudimo išmokos nemokėjimo, drėgmei prasiskverbus per suskilusias pastato konstrukcijas, išimčių, nebuvo pagrįstas objektyviais įrodymais.

Dėl 2018 m. lapkričio 6 d. draudiko atstovo išvados įrodomosios reikšmės

Pažymėtina, kad draudikas pateikė 2018 m. lapkričio 6 d. UAB „Smart claims“ atstovo, turinčio statybos inžinieriaus kvalifikaciją, sudarytą Nuostolių nekilnojamajam turtui įvertinimą (toliau – Specialisto išvada), kuriame nurodyta, kad 2018 m. rugpjūčio 10 d. draudiko atstovo atliktos sugadinto turto apžiūros metu buvo nustatyta, kad namo, kuriame yra Butas, „sienos yra surenkamų gelžbetonio blokų, 1988 metų statybos. Siūlės tarp blokų daugelyje fasado vietų yra su ženklus fizinio nusidėvėjimo požymiais: ištrupėjusios, nesandarios.“ Specialisto išvadoje taip pat nurodyta: „Dėl išorinės sienos siūlių nesandarumo buvo kreiptasi į namo administratorių UAB „Pašilaičių būstas“. 2018 m. rugsėjo 18 d. gautame UAB „Pašilaičių būstas“ atsakyme nurodyta, kad „namo administratorius apžiūrėjo sienų ir siūlių būklę ir fiksavo, kad nesandarios tarpblokinės namo siūlės. Koncentruoto ir / ar išorinio poveikio požymių nėra.“ Paprašius patikslinti priežastį: ar nebuvo vėjo, vandalizmo arba kito išorinio poveikio požymių, 2018 m. spalio 30 d. gautas atsakymas, kad „namo tarpblokinės siūlės dėvisi natūraliai, namo eksploataciniu laikotarpiu“. Remiantis nurodytomis aplinkybėmis, draudiko atstovo parengtoje išvadoje konstatuojama, kad namo išorinės sienos siūlės yra natūraliai nusidėvėjusios. Kitų priežasčių ir veiksnių neužfiksuota nei draudiko atstovo, nei namo administratoriaus. „Siūlių nesandarumas yra esminė sienos drėkinimo bei buto vidaus apdailos sugadinimo priežastis.“

Vertinant draudiko pateiktos Specialisto išvados, kaip įrodymo, galinčio pagrįsti draudiko sprendimo dėl Įvykio nemokėti draudimo išmokos, objektyvumą, pažymėtina, kad Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje konstatuojama, kad

konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti atmesti kaip įrodymai, jei manoma, kad jie nepagrįsti, nepatikimi ar turi kitokių trūkumų. Kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015). Kiekvienu atveju vertinamas eksperto išvados objektyvumas, nurodytų duomenų pakankamumas bei patikimumas ir eksperto išvadoje nurodytų faktinių aplinkybių buvimas konstatuojamas, kai nekyla abejonių dėl tų aplinkybių egzistavimo. Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu šios išvados duomenys yra nuoseklūs ir išsamūs, jei jie neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu, įvertinus ginčo šalių pateiktą įrodymų visumą, eksperto išvados duomenys leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Pažymėtina, kad nors Specialisto išvadoje nurodoma, jog, remiantis UAB „Pašilaičių būstas“ 2018 m. rugsėjo 18 d. rašto duomenimis, nenustatyta išorinio poveikio požymių tarpblokinėms namo siūlėms, tačiau, kaip minėta, namą administruojanti įmonė draudiko atstovui nenurodė aplinkybių apie namo tarpblokinėsių siūlių nesandarumo priežasčių vertinimą ir nepateikė duomenų, kad tarpblokinėsių siūlių apžiūros metu nebuvo nustatyta „koncentruoto ir / ar išorinio poveikio požymių“. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad Specialisto išvadoje nurodyti duomenys apie UAB „Pašilaičių būstas“ 2018 m. rugsėjo 18 d. rašte nurodytą informaciją prieštarauja Lietuvos bankui pateiktiems įrodymams.

Specialisto išvadoje taip pat nurodyta, kad draudiko atstovas pakartotinai kreipėsi į UAB „Pašilaičių būstas“, prašydamas patikslinti: „ar nebuvo nustatyta vėjo, vandalizmo ir / ar kito išorinio poveikio požymių“ pastato konstrukcijoms ir 2018 m. spalio 30 d. namo administratoriaus draudiko atstovui pateiktame atsakyme buvo nurodyta, kad „namo tarpblokinės siūlės dėvisi natūraliai, namo eksploataciniu laikotarpiu“.

Vertinant šias Specialisto išvadoje nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Lietuvos bankui pateikto draudiko atstovo namo administratoriui adresuoto 2018 m. spalio 29 d. rašto duomenys patvirtina, kad draudiko atstovas prašė pateikti „techninės priežiūros inžinieriaus parengtą protokolą / apžiūros aktą, darytą prieš išorės sienos sandarinimo darbų organizavimą“. Draudiko atstovas namo administratoriaus taip pat prašė nurodyti, ar tarpblokinėsių namo siūlių nesandarumo priežastis yra jų natūralus nusidėvėjimas, tai pat ar „nebuvo fiksuotas konkretus išorinis poveikis / vandalizmas ir ar pan.“

Atsižvelgiant į draudiko atstovo 2018 m. spalio 29 d. rašte namo administratoriui nurodytus duomenis, pažymėtina, kad draudiko atstovas neprašė paneigti arba patvirtinti pareiškėjos nurodytų aplinkybių, kad lietaus vanduo galimai prasiskverbė per balkono stogą, kadangi „dėl 2018 m. liepos mėnesį pasikartojančių stiprių vėtrų su gausiomis liūtimis“ galėjo būti pažeistas balkono stogas ir jo jungimosi su siena siūlė. Draudiko atstovas, prašydamas namo administratoriaus pateikti duomenis, ar nebuvo nustatyta išorinio poveikio namo tarpblokinėms siūlėms, iš esmės prašė suteikti informaciją tik apie vandalizmo požymių pastatui nustatymą ar nenustatymą. Svarbu pažymėti, kad namo administratorius 2018 m. spalio 30 d. raštu pateiktame atsakyme į draudiko atstovo 2018 m. spalio 29 d. paklausimą nurodė: „Atsakydami į Jūsų klausimą, ar siūlės galėjo būti pažeistos vandalizmo metu, paneigiame šį teiginį, nes net Jūsų nurodytas butas yra penktame aukšte.“

Kaip minėta, Specialisto išvadoje nurodyta, kad draudiko atstovas, kreipdamasis į namo administratorių papildomu raštu, paprašė patikslinti namo siūlių nesandarumo priežastį, nurodant, ar „nebuvo vėjo, vandalizmo ir / ar kito išorinio poveikio požymių“. Kadangi Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudiko atstovas neprašė, kad namo administratorius pateiktų duomenis apie vėjo poveikį pastato siūlėms, todėl Specialisto išvados duomenys vertintini kritiškai, kaip prieštaraujantys faktiniams duomenims.

Šiame kontekste taip pat svarbu pažymėti, kad UAB „Pašilaičių būstas“ 2018 m. spalio

30 d. draudiko atstovui adresuotame rašte tik nurodė bendro pobūdžio duomenis, kad „namo tarblokinės siūlės dėvisi natūraliai, namo eksploataciniu laikotarpiu“, tačiau namo administratorius nenurodė aplinkybių, kad namo tarblokinių siūlių nesandarumo priežastis galėjo būti tik jų nusidėvėjimas. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad draudiko atstovas Specialisto išvadoje, remdamasis UAB „Pašilaičių būstas“ nurodytais duomenimis, neturėjo pagrindo konstatuoti, kad kitų namo siūlių nesandarumo priežasčių, išskyrus šių siūlių nusidėvėjimą, nebuvo nustatyta. Be to, kaip minėta, Lietuvos bankui nepateikus įrodymų, galinčių patvirtinti, kad namo administratorius yra kompetentingas atlikti žalos atsiradimo priežasčių vertinimą, darytina išvada, kad draudikas arba jo atstovas turėjo rinkti ir tirti aplinkybes apie namo tarpblokinių siūlių nesandarumo atsiradimo priežastis.

Atkreiptinas dėmesys, kad Specialisto išvadoje nurodyta, kad šios išvados sudarymo tikslas – nustatyti Buto sugadinimų, o ne tarpblokinių siūlių nesandarumo atsiradimo priežastis. Specialistas, remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, padarė išvadą, kad žalos apdraustam turtui padarymo priežastis yra namo, kuriame yra Butas, tarpblokinių siūlių nesandarumas. Svarbu pažymėti, kad šalių ginčo, jog lietaus drėgmė prasiskverbė per nesandarias pastato konstrukcijas, nėra. Šalių ginčas kilo dėl drėgmės per išorines konstrukcijas prasiskverbimo priežasčių, tačiau Specialisto išvados duomenys negali patvirtinti, kad draudiko atstovas būtų atlikęs išsamų pastato konstrukcijų nesandarumo priežasčių nustatymo vertinimą.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktais dokumentais, nustatyta, kad draudiko atstovui namo administratorius 2018 m. spalio 30 d. rašte nurodė duomenis, jog nesandarios tarpblokines siūles ir balkono stogelio jungimosi su siena siūlę sutvarkė 2018 m. spalio mėnesį. Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad draudiko atstovas namo administratoriaus būtų prašęs pateikti tarpblokinių siūlių remonto duomenis, reikšmingus aplinkybių, ar siūlių nesandarumų priežastis galėjo būti staigus ir netikėtas išorinis poveikis pastatui, vertinimui (t. y. draudiko atstovas nerinko duomenų apie namo administratoriaus nustatytus konkrečius pastato pažeidimus ir kitų duomenų, kurių pagrindu būtų galima nustatyti, ar pagal pastato konstrukcijų suirimo pobūdį konstrukcijų nesandarumai gali būti siejami su lietaus ir drėgmės poveikiu konstrukcijų siūlėms). Todėl, apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl Specialisto išvados duomenų objektyvumo, pažymėtina, kad šie duomenys negali pagrįsti, jog draudiko atstovo tyrimas buvo atliktas išsamiai, be to, Specialisto išvados duomenys prieštarauja kitiems Lietuvos bankui pateiktiems įrodymams. Draudiko sprendimas dėl įvykio nemokėti draudimo išmokos vien tik remiantis aplinkybėmis, kad pastato tarpblokinės siūlės turi natūralaus nusidėvėjimo požymių, savaime nepatvirtina, kad Buto sugadinimai yra tiesioginiu priežastiniu ryšiu susiję su namo, kuriame yra Butas, tarpblokinių siūlių nusidėvėjimu, o ne su išorinių veiksnių įtaka pastatui.

Dėl Įvykio atitikties staigaus ir netikėto įvykio požymiams ir kitų Taisyklių 3.3 papunktyje nustatytų išmokos nemokėjimo išimčių Įvykiui taikymo

Kaip minėta, Draudimo sutartimi buvo apdrausta turtui padaryta žala nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas. Todėl, remiantis Draudimo sutarties sąlygomis, darytina išvada, kad sutarties šalys nuostolius dėl bet kokio staigaus ir netikėto išorinio įvykio, įskaitant ir lietaus vandens į apdraustą turtą staigų ir netikėtą prasiskverbimą, dėl kurio buvo padaryta žala draudimo objektui, susitarė laikyti draudžiamuoju įvykiu. Pažymėtina, kad šalių ginčo, jog žalą Butui padarė lietaus vanduo po 2018 m. liepos mėnesį buvusių liūčių prasiskverbimas, nėra. Minėtas aplinkybes taip pat patvirtina draudiko atstovo sugadinto turto apžiūros akte nurodyti duomenys ir namo administratoriaus draudiko atstovui pateikto 2018 m. rugpjūčio 13 d. Statinio numatomų darbų ir defektavimo akto duomenys, kuriuose nurodyta, kad Bute „akivaizdūs praleidžiamos drėgmės židiniai susiformavo po liūčių“. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad žala apdraustam turtui buvo padaryta dėl staigaus ir netikėto įvykio, padariusio tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurios draudimo objektas buvo sugadintas.

Pažymėtina, kad nors draudikas 2018 m. rugpjūčio 21 d. raštu pareiškėjai pateiktame sprendime nemokėti draudimo išmokos žalos atsiradimo priežastimi taip pat nurodė ilgalaikių ir tęstinių reiškinių poveikį apdraustam turtui, tačiau Lietuvos bankui nebuvo pateikta jokių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad pagal Butui padarytų sugadinimų pobūdį jie neatsirado staiga ir netikėtai (dėl pareiškėjos nurodytų gamtinių reiškinių poveikio), o jie buvo padaryti dėl ilgą laiką į Butą besiskverbiančios drėgmės. Remiantis namo administratoriaus draudiko atstovui pateiktais duomenimis, taip pat nustatyta, kad iki 2018 m. rugpjūčio 6 d. (pareiškėjos nurodytos Įvykio datos) namo administratorius nebuvo gavęs jokių namo gyventojų pranešimų apie drėgmės per pastato konstrukcijas skverbimąsi. Duomenų, kad iki Įvykio į apdraustą Butą ar į kitas name, kuriame yra Butas, esančias patalpas būtų skverbūs drėgmė, Lietuvos bankui nenurodė ir draudikas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad 2018 m. rugpjūčio 21 d. draudiko rašte, kuriuo pateiktas sprendimas dėl Įvykio nemokėti draudimo išmokos, nurodytos aplinkybės apie tęstinio pobūdžio reiškinių apdraustam turtui padarytą žalą prieštarauja kitiems Lietuvos bankui pateiktiems įrodymams.

Pažymėtina, kad draudikas 2018 m. rugpjūčio 21 d. rašte taip pat nurodė draudimo išmokos nemokėjimo priežastį – namo, kuriame yra Butas, statybos broką arba planavimo ir (arba) projektavimo klaidas (galimą netinkamą pastato konstrukcijų įrengimą). Remiantis Taisyklių 3.3 papunkčiu, pažymėtina, kad žala, kurios priežastis yra pastato statybos brokas ar klaidos, yra nedraudžiamasis įvykis, tačiau tame pačiame papunktyje yra nustatyta draudimo išmokos nemokėjimo išimtis, numatant, kad atlyginami nuostoliai, atsiradę dėl pirmiau nurodytų priežasčių (namo statybos broko, projektavimo ir kitų klaidų) sukeltų staigių ar nenumatytų įvykių, tačiau neatlyginami nuostoliai, padaryti draudimo objektui dėl nurodytų procesų (pvz., įrengus kaminą nesilaikant planavimo reikalavimų ir dėl to kilus gaisrui, atlyginama gaisro sukelta žala statiniui, tačiau neatlyginamos kamino keitimo išlaidos; jei dėl nepakankamo panaudoto klijų kiekio nuo vonios kambario sienų atšoko plytelės, kurioms nukritus padaryta žala kriauklei, atlyginama žala kriauklei, bet ne su plytelėmis susiję nuostoliai ir kt.). Todėl, remiantis Taisyklių 3.3 papunkčio nuostatomis, darytina išvada, kad draudimo objektui dėl statybos broko ar klaidų padarytą žalą atlyginanti draudimo išmoka nėra mokama, tačiau tuo atveju, jei dėl pastato broko įvyksta staigus ir netikėtas įvykis, draudikui kyla pareiga išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią apdraustam turtui dėl staigus ir netikėto įvykio padarytą žalą. Nagrinėjamu atveju draudikas nepateikė jokių paaiškinimų ir įrodymų, galinčių patvirtinti, kad Įvykiui negali būti taikoma minėta draudimo išmokos nemokėjimo išimtis, dėl netinkamo pastato konstrukcijų įrengimo atsiradus nesandarumams pastato tarbploklinėse siūlėse ir dėl šios priežasties įvykus staigiam ir netikėtam įvykiui, padariusiam žalą draudimo objektui (staiga ir netikėtai prasiskverbus lietaus vandeniui).

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos pagrįstumo, darytina išvada, kad draudikas sprendimą Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju priėmė neištyręs įvykio aplinkybių, nesurinkęs įrodymų, neginčijamai patvirtinančių žalos atsiradimo priežastis, ir nepatikrinęs visos draudikui prieinamos informacijos, galinčios turėti įtakos vertinant Įvykio aplinkybes ir priimant sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo. Atkreiptinas dėmesys, kad draudimo teisiniuose santykiuose draudėjas pripažįstamas silpnesne sutarties šalimi, todėl draudėjo teisės ir interesai turi būti ginami prioritetiškai. Atsižvelgiant į tai, kad draudikas nesurinko neginčijamų įrodymų, galinčių patvirtinti sprendimą nemokėti draudimo išmokos, taip pat įvertinus aplinkybę, kad draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką, rėmėsi prieštariniais paaiškinimais apie pastato išorinių konstrukcijų nesandarumo priežastis ir Specialisto išvada, kuri negali vienareikšmiškai patvirtinti, kad žala apdraustam turtui negalėjo būti padaryta dėl išorinio poveikio pastatui, ir remiantis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta įrodinėjimo naštos draudikui paskirstymo taisykle, darytina išvada, kad draudiko sprendimas Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju negali būti laikomas pagrįstu. Todėl, remiantis Lietuvos banko nustatytomis aplinkybėmis, darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir pagal Draudimo sutartyje įtvirtintas

nuostolio apskaičiavimo sąlygas nustatyti dėl šio įvykio pareiškėjos patirto nuostolio dydį bei pareiškėjai išmokėti apskaičiuotą nuostolį atlyginančią draudimo išmoką.

Remdamasis tuo, kas buvo išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Tenkinti pareiškėjos A. V. reikalavimą ir rekomenduoti *Swedbank P&C Insurance AS* įvykį pripažinti draudžiamuoju ir pareiškėjai išmokėti nuostolį atlyginančią draudimo išmoką.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius